

Samenwonend stel vraagt huwelijks- inzegening aan

Ik, kersvers predikant, kreeg het verzoek van een jong, samenwonend stel of hun te sluiten huwelijk in de kerk kon worden ingezegend.

Situatie

Hij, afkomstig uit ons dorp, is gedoopt maar niet kerkelijk opgevoed. Zij, afkomstig uit een ander dorp, is gedoopt, heeft belijdenis gedaan en komt uit een kerkelijk meelevend gezin. Toen zij in ons dorp een huis kregen toegewezen, besloten zij te gaan samenwonen. Niet lang daarna begonnen zij trouw de kerkdiensten te bezoeken.

Toen hun vraag (telefonisch) binnenkwam heb ik meteen een afspraak gemaakt. Maar vóór dat de afspraak plaatsvond, heb ik dit verzoek in de kerkenraad gebracht met de vraag wat het beleid was in een situatie als deze. Een beleid (in technische zin) was er niet; het richtsnoer was: 'dat moet per geval bekeken worden'. Dat bood niet al te veel houvast, maar in elk geval wel de openheid om 'gewoon' het gesprek aan te gaan met *deze* mensen en *hun* verhaal.

Analyse

Punt van daaropvolgend gesprek in de kerkenraad was: als ons uitgangspunt is dat het huwelijk geldt als een inzetting van God, waarin man en vrouw aan elkaar zijn verbonden, dan volgt daaruit dat samenlevingsvormen buiten het huwelijk niet als een gelijkwaardig alternatief kunnen worden gezien.

Natuurlijk zijn daar kanttekeningen bij te maken, zoals dat niet *elke* institutionele vormgeving per definitie gelijk zou zijn aan de door God ingestelde ordening van het huwelijk. Het is goed om daarin kritisch te blijven, maar in onze – historisch zo gegroeide – situatie geldt dat de kerk het burgerlijk huwelijk als zodanig heeft erkend.

De vraag die voorlag: 'Willigen wij het verzoek in om dit huwelijk in te zegenen?' was op zichzelf genomen geen moeilijk te beantwoorden vraag. Want als God het huwelijk heeft ingesteld, dan wil Hij daar ook graag zijn zegen aan verbinden. Er ontstond

discussie over de vraag: Als wij de zegening ook ‘gewoon’ openstellen voor hen die eerst hebben samengewoond, doen wij dan niet op de een of andere wijze tekort aan de waarde van het huwelijk? Geven wij dan niet onbedoeld het signaal af dat het huwelijk een optie is waar je wel (eventueel op termijn) of niet voor kunt kiezen? Verwordt het huwelijk dan niet tot een extra – een mooi extra, maar strikt genomen niet noodzakelijk. Zo wil het huwelijk als verbond van liefde en trouw niet begrepen worden.

Reflectie

Beslissend in ons verdere nadenken was de vraag: Welke weg wijst het Evangelie ons hierin? De rode draad in het Evangelie is dat Jezus het leven openlegt naar het Koninkrijk van God en daarin naar Hemzelf als de ‘vleswording’ daarvan. Ook het huwelijkse leven wordt in dat licht gezet, om als een teken van zijn Koninkrijk geleefd te worden (vgl. Efeziërs 5). Jezus weet de mensen daartoe elke keer weer op heel verrassende wijze uit te nodigen, precies met het oog op de situatie waarin zij zich bevinden.

Toen wij dit probeerden te vertalen naar de voorliggende situatie, trokken wij de volgende lijnen.

- Wanneer ook wij bij *deze* mensen het welkom van Christus' Koninkrijk mogen neerleggen, zal de *pastorale* insteek voorop moeten staan. Dan is de *gesprek*sform de aangewezen weg om dat met elkaar te delen.
- Dat betekent tevens: een *positieve* insteek van het gesprek en het bevestigen van het

voornemen van het jonge stel: ‘Mooi dat jullie elkaar trouw willen beloven.’

- Vanuit het welkom staat de *toekomst* voorop, niet het verleden. In het gesprek proberen wij iets van de toekomst te exploreren. En vandaaruit ook de weg die zij tot dan toe hebben afgelegd:

- Wat is voor jullie de betekenis/de waarde van het huwelijk? Hoe kijken jullie in dat licht terug?
- Wat is voor jullie de betekenis van de zegen over het huwelijk? Hoe zou ook jullie huwelijk teken van het Koninkrijk kunnen worden?

Beslissend in de beantwoording van de vraag was voor ons of bij hen iets van het verlangen aanwezig was om hun liefde en trouw voor elkaar te willen aangaan in het licht van Gods liefde.

Zo zijn wij het gesprek met elkaar aangegaan. Ik vond het best spannend, maar het werd een open en vertrouwelijk gesprek waarin heel wat op tafel kwam: ingrijpende gebeurtenissen, hoe dat mede hun weg stempelde; de rol van het geloof, hun strijd en verlangen. Daarnaast ook onze insteek en inzichten.

Twee zaken vielen mij op: aan de ene kant vonden zij dat ‘samenwonen’ niet ideaal, aan de andere kant hadden zij ook heel weinig met het (burgerlijk) instituut van het huwelijk. De zegen over hun relatie was voor hen het belangrijkste.

Van harte hebben wij ingestemd met hun verzoek, dat uiteindelijk leidde tot een mooie huwelijksdienst. ▷

Beleid en pastoraat

Zoals gezegd, uitgewerkt beleid bestond op dit punt niet. De casus illustreert het belang van beleid. Pastoraat kan gedijen als er ook goed beleid is. Zeker wanneer er morele vragen in het geding zijn (denk ook aan het pastoraat rond echtscheiding en hertrouwen), komt het op twee zaken aan:

- de gemeente heeft het recht om te weten welke leidraad de kerkenraad hanteert;
- de vertrouwelijkheid en de veiligheid van het pastorale gesprek moet gewaarborgd blijven.

Dat is mogelijk wanneer de kerkenraad in het beleid de lijnen uitzet en de kaders stelt waarin zij zich uitspreken hoe men tegen bepaalde zaken aankijkt en hoe men daarin handelt. Het gaat daarin om een kader en niet om casuïstiek. Zó kan de openheid en vertrouwelijkheid van het pastorale gesprek worden gewaarborgd, waarin het eigene van elke situatie recht kan worden gedaan. <

< *Huwelijksinzegening, Anglicaanse kerk Georgetown, Pinang, Maleisië*

casus

HANDELINGEN 2013 | 1

27

